

Teret klime

Repsol prvi napušta naftu?

UN protiv bušenja nafte na Arktiku

Statoil postao Equinor

Bloomberg: Profit ruskih naftaša ne odražava rekordne cene nafte

**Tramp sankcijama Iranu
„ubija“ petrodolar**

Britanski naftni konzorcijum potpisao predugovor sa Iranom

Rusija sprema kontramere američkim sankcijama

Kako Evropa da nadoknadi srozavanje proizvodnje gasa u Holandiji?

SADRŽAJ:

NAFTA:

Bloomberg: Profit ruskih naftaša ne odražava rekordne cene nafte.....	OVDE
Rosnjeft usedmostručio neto dobit	OVDE
OPEC: Višak nafte na svetskom tržištu sveden na devet miliona barela.....	OVDE
OPEC: Skok cena nafte prolaznog karaktera - posledica geopolitike.....	OVDE
Gasprom njeft pomera cilj „100 mt nafte“ za 2021-2022.....	OVDE
Repsol više neće razvijati naftne i gasne poslove?	OVDE
UN protiv bušenja nafte na Arktiku.....	OVDE
Tramp sankcijama Iranu „ubija“ petrodolar	OVDE
RIA Novosti: EU će evrima plaćati iransku naftu?.....	OVDE
Britanski naftni konzorcijum potpisao predugovor sa Iranom!.....	OVDE
Reuters: Ove inostrane kompanije imaju ugovore sa Iranom.....	OVDE
Transnjeft: Slabiji kvalitet smanjio transport nafte preko Ukrajine.....	OVDE
Statoil postao Equinor	OVDE
Rusija sprema kontramere američkim sankcijama	OVDE
UNKS: Cene sirove nafte BRENT.....	OVDE

GAS:

Brisel od nedelje objavljuje nagodbu sa Gaspromom	OVDE
Vlada u Oslu “nije srećna” što Gasprom ulazi u norveške vode	OVDE
Kako Evropa da nadoknadi srozavanje proizvodnje gasa u Holandiji?.....	OVDE
Poljska i Slovačka utvrdile finalnu investicionu odluku sa gasni interkonektor.....	OVDE
Gasprom pregovara sa Ankarom o drugom kraku Turskog toka	OVDE

REGION:

Hrvatska: Više nego prepolovljen planirani kapacitet terminala LNG Krk.....	OVDE
Južna gasna interkonekcija BiH za Hrvatskom troškovno je opravdana.....	OVDE
Ina povećala predloženu dividendu na 81,20 kuna.....	OVDE
Poskupljuje gorivo u Makedoniji – opozicija zahteva ukidanje ekstra akcize.....	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu.....	OVDE

Bloomberg: Profit ruskih naftaša ne odražava rekordne cene nafte

MOSKVA – Cene nafte u rubljama dostigle su istorijski rekordan nivo, ali se to nije srazmerno odrazilo na rezultate ruskih naftaša u prvom kvartalu, usled rasta poreskog tereta, piše **Bloomberg**.

Rosnjeft jeste u ponedeljak objavio sedmostruko veći neto profit u prva tri meseca ove godine, ali će njihovi akcionari verovatno morati da sačekaju i kasnije ove godine osete u potpunosti benefite od većih cena nafte. Za sada je ruska vlada obezbedila za sebe prebacivanje prihoda od rekordnih cena u državnu kasu, kaže Denis Borisov, direktor u Ernst & Young Oil and Gas centru u Moskvi. "Zlatna kiša će verovatno pasti na kompanije u drugom kvartalu ako ključni uslovi – cene nafte i kurs rublje – ostanu nepromenjeni," dodaje on.

Cena Brenta je u prvom kvartalu u proseku iznosila 3.823 rublje po barelu (67,23\$), za dlaku manje od prethodnog rekorda iz 2014. One su u maju dodatno otišle na 4.881 rublju. Doduše, cena nafte Ural u rubljama, bez uračunatog poreza, bila je – prema podacima za Deutsche Bank - tri odsto manja u prvom kvartalu u poređenju sa IV kvartalom prošle godine zbog većeg poreza na proizvodnju nafte. Ruski naftni sektor je takođe bio suočen sa skokom akciza na naftne proizvode, iz čega je vlada finansirala izgradnju putne mreže u zemlji, dok se visoke cene sirove nafte nisu odrazile na poskupljenje goriva na domaćim pumpama.

Rosnjeft usedmostručio neto dobit

MOSKVA - Ruska naftna kompanija Rosneft objavila je u ponedeljak da joj se neto dobit u prvom tromesečju, poduprta višim cenama nafte, usedmostručila na 81 milijardu rubalja (1,3 milijarde dolara).

Prihodi su uvećani 22 odsto, na 1.720 milijardi rubalja. Nešto ranije kompanija je objavila da je u prvom kvartalu proizvodnja nafte i gasnih kondenzata smanjena 1,2 odsto na godišnjem nivou kao posledica globalnog OPEC+ sporazumu o smanjenju proizvodnje.

Eksperti ruske banke Renaissance Capital, međutim, očekuju veće rast Rosnjeftovih slobodnih novčanih tokova u narednim kvartalima, zahvaljujući poreskim koncesijama koje će realizovati na nekim naftnim poljima .

Za 2018. u celini, analitičari koje je anketirao Bloomberg, očekuju veliki skok prihoda u kompanijama Lukoil i Gazprom njeft, dok bi Rosnjeftovi novčani tokovi trebalo da se više nego udvostruče, na nekih 550 milijardi rubalja. To bi državnoj naftnoj kompaniji omogućilo da pokrije kamate, isplati dividende i realizuje polovinu od planiranog otkupa deonica u iznosu od dve milijarde dolara, kaže Ildar Davlečin, energetski analitičar u Wood & Co. Drugi plan Rosnjefta, da smanji dug za 500 milijardi rubalja do kraja godine – možda zahteva prodaju nekih sporednijih poslova, dodaje on.

Rizik po kompanije, međutim, i dalje ostaje teret poreza, posebno sa ustoličenjem nove ruske vlade. Mada je država obećala da će se truditi da izbegne vele poresko opterećenje naftnom sektoru u ovoj godini, premijer Dmitrij Medvedev je prošle nedelje rekao da će Rusiji biti potrebno najmanje osam biliona rubalja na strani dodatnih budžetskih rashoda za ispunjenje planova, piše Bloomberg.

G'DRIVE FUEL

G'DRIVE

**TE VODI
U RUSIJU!
SIPAJ 25L I U IGRI SI!**

14x putovanje
na utakmicu
Srbija – Švajcarska

više od
100.000
drugih poklona

Akcija traje od 14. maja do 10. juna.

Gasprom njeft pomera cilj „100 mt nafte“ za 2021-2022.

MOSKVA - Gasprom njeft je saopštio u sredu da bi mogao da pomeri za godinu-dve svoj cilj godišnje proizvodnje od 100 miliona tona ekvivalenta nafte, zbog ograničenja koje nameće dogovor OPEC i ne-OPEC zemalja, uključujući Rusiju o ograničenju proizvodnje. Gasprom njeft je ranije planirao da dostigne ovaj cilj 2020, a sada očekuje to za 2021, ili 2022. godinu. Na tom nivou, ili iznad njega proizvodnja bi se održavala do 2025, saopšteno je iz kompanije. **Reuters**

OPEC: Višak nafte na svetskom tržištu sveden na devet miliona barela

BEČ - Višak sirove nafte na svetskom tržištu je skoro uklonjen, saopštio je OPEC u ponedeljak, napominjući da su u martu zalihe nafte u privredno razvijenim zemljama smanjene na svega devet miliona barela iznad petogodišnjeg proseka.

Kada je u januaru prošle godine počela OPEC+ strategija dovođenja globalnog naftnog tržišta u ravnotežu rezom proizvodnje, zalihe nafte u zemljama OECD bile su 340 miliona barela iznad proseka, podseća **Reuters**.

OPEC u najnovijem mesečnom izveštaju navodi da je proizvodnja nafte u njegovim zemljama članicama uvećana za 12.000 barela na dan (bd), na bezmalo 32 miliona bd (mbd). OPEC je takođe povećao godišnju prognozu rasta potrošnje nafte za 2018. za 25.000 bd, na 1,65 miliona bd, odnosno dnevno 98,85 mbd.

Kartel predviđa rast ponude nafte iz ne-OPEC zemalja od 1,7 mbd na godišnjem nivou, od toga skoro 90% zbog uvećanja proizvodnje u SAD.

Zdravu sliku svetske naftne scene dopunjuje i podatak Saxo banke da su hedžing fondovi smanjili njihove kombinovane neto pozicije u naftama Brent i WTI na najmanje nivoe u poslednjih osam nedelja.

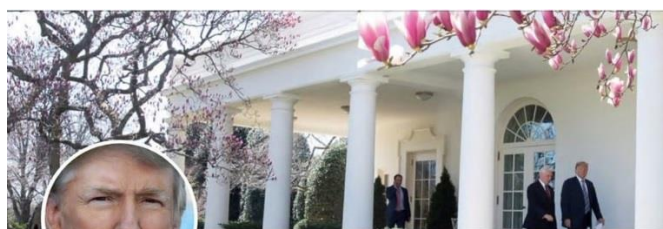
OPEC: Skok cena nafte prolaznog karaktera - posledica geopolitike

BEČ – OPEC smatra da je usmeravanje cena nafte ka nivou od 80 dolara kratkoročna pojava, rukovođena najnovijim geopolitičkim potresima, a ne manjkom ponude, prenosi u četvrtak **Reuters** ocene četvorice predstavnika zemalja članica izvoznog naftnog kartela, uključujući Saudijsku Arabiju.

Agencija ovo tumači kao znak da OPEC za sada ne razmišlja o odustajanju od sporazuma sa saveznicima o smanjenju ponude nafte na svetskom tržištu. Ukidanje OPEC+ sporazuma moralo bi da bude rukovođeno isključivo podacima o poremećaju balansa zbog smanjene ponude, odnosno povećane potrošnje nafte, dodaju pomenuti izvori.

Cene barela bi mogle dalje da idu na gore, pre nego što počnu da popuštaju sa promenama na geopolitičkoj sceni.

OPEC nije zvanično odredio poželjnu, odnosno ciljanu cenu nafte, ali Reuters citira izvore iz naftne privrede koju smatraju da bi Rijadu odgovarao barel u rasponu od 80 do 100 dolara. Iran, međutim, smatra da bi strategija trebalo da bude usmerena na održavanje cene nafte od 60 dolara, kako bi se ograničio rast proizvodnje iz američkih naftnih škriljaca.

Američki predsednik Tramp je prošlog meseca optužio OPEC da veštački podiže cene nafte, pritiskajući proizvođače da smanjuju proizvodnju.

Tramp sankcijama Iranu „ubija“ petrodolar

TEHERAN, PEKING – Najveći svetski uvoznik nafte, Kina, verovatno se obradovao zbog prilika koje će na tržištu nafte izazvati nove američke sankcije protiv Irana, komentariše u sredu *OilPrice.com*.

Kada je Kina prošlog meseca lansirala dugo najavljivan terminski naftni ugovor vezan za juan, delom je to uradila radi proširenja međunarodnog uticaja svoje valute, piše portal. Sada, uoči obnavljanja američkih sankcija protiv iranske naftne privrede, juan će na tom putu dobiti dodatni podsticaj, jer je Peking saopštio da će nastaviti sa uvozom iranske nafte, koju će po svoj prilici plaćati u domaćoj valuti, umesto u dolarima.

Iranu bi ovakvo rešenje moralo da odgovara, jer je iz Teherana odmah poručeno da će kao odgovor na američko povlačenje iz Zajedničkog sveobuhvatnog plana rada (JCPOA), kako se zove nuklearni dogovor zapadnih sila sa Iranom, ići na trgovanje u drugim valutama, umesto preko zelenog dolara.

Prošlog meseca, Teheran i Moskva su potpisali ugovor o sprovođenju svih poslova razmenom dobara, umesto dolarskim plaćanjima, u nameri da smanje uticaj američke valute na svoje ekonomije. Mesec dana ranije, Iran je zabranio poravnanja uvoznih poslova u dolarima i prešao na evre u izveštavanju o deviznim rezervama, primećuje *OilPrice.com*. Portal stoga konstatuje da će Iran oberučke prihvatiti juan za plaćanja svoje nafte, ili eventualno da dogovori neki barter sličan onom sa Rusima.

Zaključak do koga portal dolazi je da onaj milion barela dnevno izvoza iranske nafte, koji analitičari već smatraju izbačenim sa tržišta kao posledica američkih sankcija, ostaju na globalnom tržištu.

Na stranu što su vodeće evropske države koje su obnovile trgovinske i poslovne ugovore sa iranskom naftnom privredom najavile da će se usprotiviti američkim sankcijama. Evropske zemlje su ukupno prošle godine u proseku uvezile 624.000 barela iranske nafte na dan

RIA: EU će evrima plaćati iransku naftu?

BRISEL – Evropska unija navodno planira da pređe na evro u plaćanju uvozne iranske nafte, prenosi u sredu *RIA Novosti* informaciju dobijenu „iz jednog diplomatskog izvora“. Iz Brisela ova vest nije za sada komentarisana, osim najave da će se u narednim nedeljama objaviti konkretni predlozi Brisela.

Reuters: Ove inostrane kompanije imaju ugovore sa Iranom

LONDON - Reuters daje pregled poslova u sektoru nafte i gasa koje sa Iranom imaju zapadne nezavisne kompanije: Francuski **Total** je u sredu saopštio da bi mogao napustiti 5 milijardi dolara vredan projekat proizvodnje gasa, South Pars 11, ugovoren u novembru 2016.

Norveška kompanija **DNO** je ugovorila izradu studije za razvoj velikog naftnog polja Čangule. **Shell** je u decembru 2016. potpisao privremeni sporazum o razvoju naftnih i gasnih polja Azadegan i Jadavaranand Kiš.

Južnokorejski **DaewooE&C** je 2015. ugovorio gradnju rafinerije u Bandar Jasku, na južnoj obali Irana.

Norveški **Aker Solutions** je 2016. potpisao MoU o modernizaciji iranske naftne industrije.

Austrijski **OMV** je u maju 2016. potpisao MoU za projekte na zapadu i na jugu Irana. Italijanski **Saipem** je 2016. potpisao MoU za saradnju u gradnji naftovoda i dogradnji rafinerija, kao i razvoju gasnog polja Tous. Nemački **BASF Wintershall** je 2016. potpisao MoU sa NIOC-om.

Iran je u januaru 2017. imenovao **29 kompanija** izabranih da konkurišu za projekte u oblasti nafte i gasa po novim, manje restriktivnim ugovornim uslovima. Među njima **Shell, Total, Eni, Petronas**, uz ruske **Gazprom** i **Lukoil**

Italijanski **Eni** potpisao je juna 2017. dogovor o izradi studije izvodljivosti za jedno naftno i jedno gasno polje u Iranu. Indijski **ONGC** je u februaru ove godine sklopio inicijalni dogovor o razvoju naftnog polja Susangerd, na jugu Irana

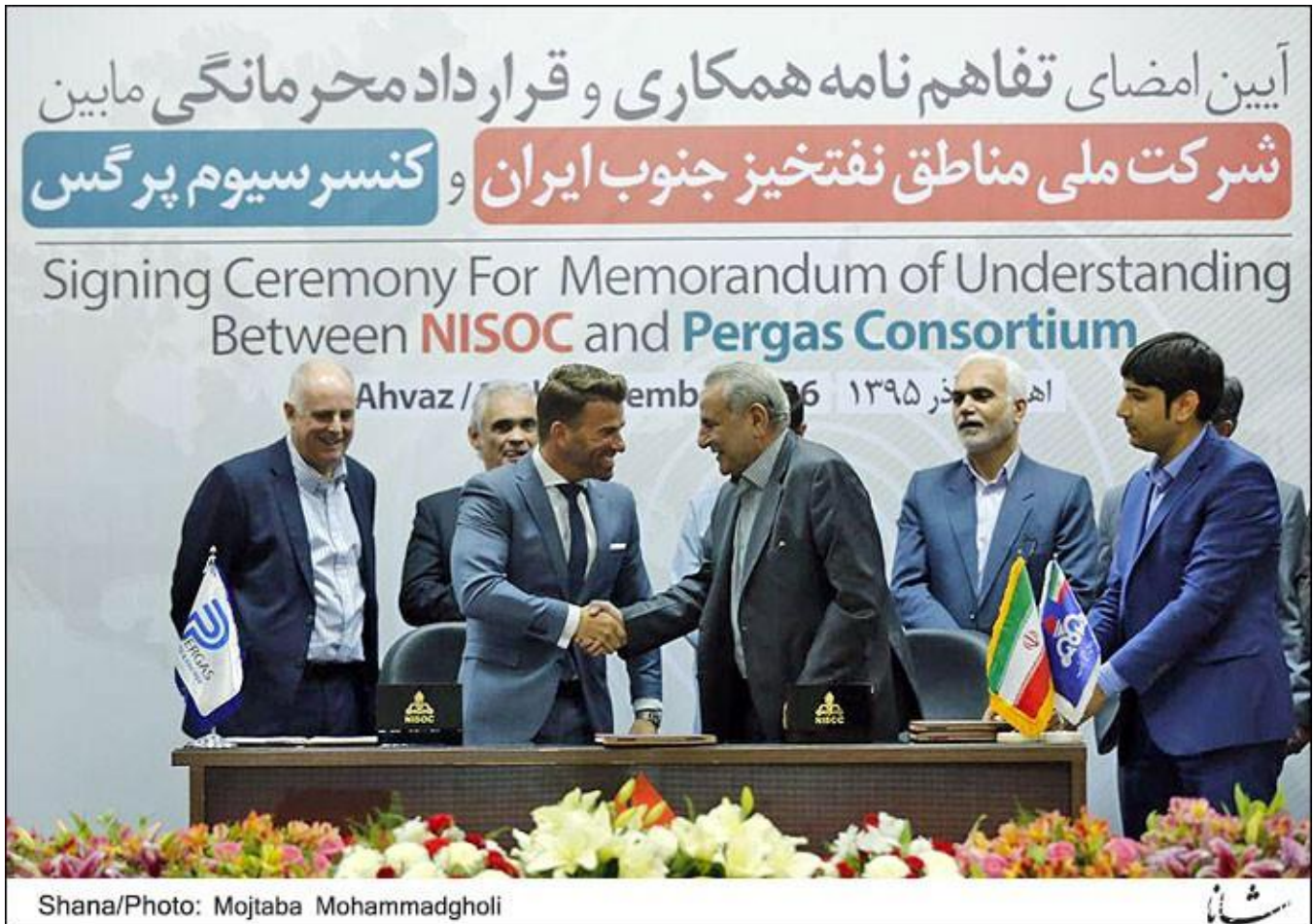
Uvek pruža više od sebe.

Do 6 dinara popusta
na premium ECTO gorivo

Štedi·Nagrađuje·Iznenaduje

Britanski naftni konzorcijum potpisao predugovor sa Iranom!

Shana/Photo: Mojtaba Mohammadgholi

TEHERAN – Iran je u četvrtak sklopio predugovor sa jednim britanskim konzorcijumom o razvoju dodatne proizvodnje iz jednog zrelog naftno polja na jugu te zemlje. Radi se o prvom sporazumu Irana sa jednim zapadnim

partnerom, ujedno iz zemlje koja je glavni spoljnopolitički partner SAD, posle objave američkog predsednika Trampa prošle nedelje da će poništiti potpis njegovog prethodnika Baraka Obame sa nuklearnog ugovora koji su 2015. godine sklopile zapadne sile sa Teheranom.

Potpise na preliminarni sporazum su u prisustvu britanskog ambasadora u Teheranu stavili generalni direktor konzorcijuma Pergas International i čelnik Iranske nacionalne južne naftne kompanije, Bijan Alipour.

Ako se ovaj sporazum pretvori u ugovor, u projekat će kompanije uložiti preko milijardu dolara, da bi podigli

output 55 godina starog naftnog polja Karanj na 200.000 barela dnevne proizvodnje, sa sadašnjih oko 120.000 barela, prenosi **Energy Voice**.

Rusija sprema kontra mere američkim sankcijama

MOSKVA – Ruska Državna дума je prosledila u parlamentarnu proceduru predlog zakona kojim će zabraniti kompanijama iz država koje protiv nje preduzimaju neprijateljske mere da ugovaraju bilo kakva javna ulaganja u Rusiji.

“Smisao ovog federalnog zakona je zaštita interesa i bezbednosti Rusije, njenog suvereniteta i teritorijalnog integriteta, kao i prava na slobodu ruskih građana od neprijateljskih aktivnosti SAD i drugih zemalja,

uključujući tu političke i ekonomske sankcije,” navodi se u obrazloženju predloga . Predlog će izaći na glasanje 22. maja, prenosi *UPI*

MOJA PREPORUKA

„MAXIMALNA SNAGA MOTORA.“

MILOŠ PAVLOVIĆ
Šampion Sveta
Lamborghini Super Trofeo

MAXX Motion
Performance Fuels

OMV

Transnjeft smanjio transport nafte preko Ukrajine zbog slabijeg kvaliteta

MOSKVA – Tranzit nafte preko teritorije Ukrajine naftovodom Družba opao je u prva četiri meseca ove godine zbog prigovora potrošača na kvalitet ruske sirove nafte, rekao je jedan zvaničnik kompanije Transnjeft agenciji TASS

“Smanjenje u severnoj liniji Družbe dostiglo je 1,4%; preko južne linije količine nafte transportovane u Mađarsku smanjene su za 18%, dok je količina nafte prebačena u Slovačku opala za 8%,” rekao je neimenovani predstavnik ruskog državnog naftovodnog operatora.

Iz kompanije je saopšteno da su klijenti u Mađarskoj objasnili smanjen uvoz kvalitetom ruske nafte u kojoj je nivo sumpora izmeren na 1,75%, umesto maksimalno tolerisanih 1,6%. Prethodno je ukrajinska naftovodna kompanija Ukrtransnafta saopštila da je transport nafte preko te zemlje opao 9,3%, na nešto preko četiri miliona tona u prva četiri meseca.

Transnjeft je ranije predložio ruskom ministarstvu energije da formira novi izvozni naftni brend pod radnim imenom Urals Heavy (Teški Ural). Kompanija navodi da je spremna da transportuje do 30 miliona tona nafte sa nivoom sumpora do 2,3% do terminala Ust-Luga. Ministarstvo je odbilo predlog, navodeći da generalno kvalitet ruske nafte raste, a takvo rešenje bi donelo značajne gubitke ruskom budžetu.

Portal World Pipelines navodi da su glavne vrste ruske sirove nafte Ural teška mešavina (njena cena je diskontovana od Brenta), Sibirska laka (iz autonomne oblasti Kanti-Mansi) i ESPO (istočno-sibirska). Druge ruske vrste su REBCO, Sokol (Sahalin-1), Vitjaz (Sahalin-2) i ARCO.

Repsol više neće razvijati naftne i gasne poslove?

MADRID – Španski Repsol je više neće razvijati svoje naftne i gasne poslove usklađujući strategiju sa globalnim prelaskom na čistiju energiju, objavljuje u četvrtak **Bloomberg** informaciju dobijeno od “upućene osobe”. Španska kompanija će biti prva unutar naftno-gasnog sektora koja se odlučuje na ovaj radikalni korak, dodaje agencija. Repsol će u junu objaviti izmene u svom poslovnom planu, kojim zamrzava proizvodnju nafte i gasa na dostignutim nivoima (od oko 730.000 barela ekvivalenta nafte na dan) i to za narednih osam godina, do kada će isprazniti sve postojeće rezerve ugljovodonika, dodaje osoba koja je zahtevala anonimnost, pošto informacija još nije ozvaničena.

Repsol je već saopštio da želi da se predstavi kao energetska, a ne naftna kompanija. Čelnik kompanije Antonio Brufau rekao je deoničarima 11. maja na sastanku u Madridu: „Nemojte se dvoumiti da smo potpuno posvećeni borbi protiv klimatskih promena. Vetar i sunce su već veoma konkurentni izvori energije.“

Statoil postao Equinor

OSLO - Od srede, norveška naftna kompanija promenila je svoje 46 godina staro ime u Equinor i trguje na berzi u Oslu pod novim tikerom EQNR.

Deoničari najveće norveške kompanije Statoil odobrili su utorak predlog da se iz imena izbaci reč „oil“ (nafta), kako bi na taj način odrazili strategiju

diverzifikacije poslova od tradicionalne proizvodnje fosilnih energetskih sirovina i goriva. Vlada Norveške, koja je vlasnik 67 odsto firme, podržala je ovu meru, prenosi **Reuters**. Rukovodstvo kompanije saopštilo je da je promena imena prirodan korak posle odluke prošle godine da Equinor postane horizontalno raširena energetska firma koja će do 20 odsto kapitalnih investicija usmeriti do 2030. na nova energetska rešenja, ponajviše u vetroparkove na moru.

UN protiv bušenja nafte na Arktiku

OSLO - Jedan od arhitekata Pariskog sporazuma o klimi apelovala je u utorak na vlade da obustave istraživanje i eksploataciju nafte na Arktiku, navodeći da ti poslovi – osim ekoloških posledica po region – nisu ni ekonomični.

Christiana Figueres, koja je bila čelnica sekretarijata UN za klimatske promene 2015, kada je gotovo 200 nacija dogovorilo Pariski sporazum, rekla je da je Arktik postao (zona) u kojoj više nije moguće bušenje. Nije ekonomski isplativo istraživati Arktik, delom zato što će trebati godine za razvoj infrastrukture ako se izvori i pronadju, rekla je Figueres za **Reuters**, na marginama jedne konferencije u Oslu.

Iz norveškog Statoila (od srede preimenovanom u Equinor), na tvrdnju Figueres da su poslovi na Arktiku neekonomični, odgovoreno je podatkom da ta naftna kompanija očekuje da granična cena proizvodnje barela nafte iz polja Johan Castberg u Barenčovom moru, koje će da otvori za komercijalnu proizvodnju početkom naredne dekade, bude 31 dolar, više nego upola manje od sadašnje cene nafte na svetskom tržištu.

Brisel od nedelje objavljuje nagodbu sa Gaspromom

BRISEL – Evropski regulatori će iduće nedelje objaviti nagodbu sa Gaspromom, pošto je ruski energetski gigant pristao da promeni cenovnu strukturu i omogući rivalima ulazak na njegova tradicionalna tržišta u istočnoj Evropi, prenosi Euractiv u ponedjeljak informaciju dobijenu od lica upućenih u ovu problematiku.

Time će Evropska komisija, koja nije komentarisala ovu informaciju, završiti jedan od najdužih slučajeva istrage zloupotreba monopolskog položaja koji je počeo 2011. godine upadom u 20 kancelarija Gasproma u 10 zemalja i zaplenom preko 150.000 dokumenata.

Ustupci Gasproma

Gasprom je, da bi se oslobodio pretnje kazne u visini od 10 odsto njegovog globalnog obrta, pristao da formule određivanja cena u dugoročnim ugovorima za svoje kupce u centralnoj i istočnoj Evropi veže za tarife na evropskim spot tržištima, (poput prakse sa nekim od najvećih zapadnoevropskih klijenata) umesto za cenu korpe naftnih proizvoda, kao i da dozvoli njihovu reviziju posle svake dve godine.

Ruski kolos će takođe ukloniti ugovorne prepreke kojima zabranjuje svojim klijentima preprodaju njegovog gasa i dozvoliće bugarskom operatoru gasovodnog sistema da transportuje gas ka Grčkoj, piše Reuters. Očekuje se da će ovi ustupci važiti za osam godina unapred. Ako se Gasprom ne bude držao dogovora, EU zadržava pravo da kazni rusku kompaniju.

Kritike i replika Vestager

Kritičari zameraju EU „ministarki“ za konkurenciju, Margrethe Vestager da njena odluka da ide na nagodbu sa Gaspromom, bez priznanja krivice sa ruske strane, odudara od gigantskih kazni koje je njen komesarijat odrezao američkim tehnološkim gigantima Google-u (2,7 mlrd dolara u junu 2017.) i Qualcomm-u (1,2 mlrd dolara u januaru 2018.) zbog nekonkurentskih postupaka na tržištu EU.

EU regulator odgovara da dogovor može da pomogne rešenju pitanja nastavka tranzita ruskog gasa kroz Ukrajinu, kao i pomogne liberalizaciji tržišta gasa na jugoistoku Evrope; na primer, omogućavanjem reverzibilnog transporta i davanjem konkurenta pravu pristupa gasovodima.

Vlada u Oslu “nije srećna” što Gasprom ulazi u norveške vode

OSLO – Norveška nije srećna zbog dogovora o razmeni aktive između austrijskog OMV-a i Gasproma, kojim ruski gasni gigant dobija pristup norveškim podmorskim izvorima prirodnog gasa, rekao je resorni ministar vlade u Oslu. „Kazali smo da nismo srećni zbog ovog posla jer Evropi želimo diversifikovane izvore snabdevanja gasom,“ rekao je agenciji Reuters ministar energije Terje Soeviknes.

„Evropi je važno da zna da u Norveškoj ima stabilnog proizvođača. Sa Gaspromom na našem području, pojedinci bi to mogli dovesti u sumnju,“ dodao je on.

Sporazumom iz 2016, OMV je ponudio razmenu 38,5 odsto udela u njegovoj norveškoj podfirmi za udeo od 25 odsto u Gaspromovom gasnom polju Urengoj. Čelnik OMV-a Rainer Seele rekao je u martu da očekuje da se taj posao zatvori do kraja ove godine.

OMV poseduje više od 30 licenci za proizvodnju iz podmorja Norveške, uključujući proizvodna polja Gullfaks, Gudrun i Edvard Grieg, kao Aaasta Hansteen u Arktiku koji bi trebalo da počne proizvodnju krajem ove godine.

Kako Evropa da nadoknadi srozavanje proizvodnje gasa u Holandiji?

LONDON - Holandija je prvi put postala prošle godine neto uvoznik prirodnog gasa, reflektujući nezaustaviv pad proizvodnje iz evropskih severnomorskih polja – što je problem kojim se kreatori EU energetske politike tek počinju da bave. „Tek nedavno je shvaćeno da će proizvodnja iz holandskog gasnog sektora veoma brzo da opadne,“ kaže za **Euractiv** Jonathan Stern, čelnik programa za istraživanja prirodnog gasa u Oksfordskom institutu za energetske nauke (OIES).

Vlada Holandije je 29. marta saopštila da će smanjiti proizvodnju iz svog ogromnog gasnog polja Groningen na 12 milijardi m³ godišnje do 2022, i na nulu do 2030.

Kako i odakle nadomestiti manjak ?

Tema oko koje se kreće razgovor sa Sternom i kojom se bavi Euractiv je – kako i odakle nadomestiti manjak holandske proizvodnje, praćen ujedno rastom potrošnje usled gradualnog prelaska sa „prljavog“ uglja na „čisti“ gas u proizvodni struje.

Potrošnja gasa u Evropi je prošle godine dostigla najviši nivo od 2010. Prema ciframa koje je EU objavio u aprilu, Evropa je u 2017. potrošila 491 milijardu kubika gasa (10% više nego u 2016.), od čega je 360 milijardi kubika morala da uveze, uz račun koji je dostigao 75 milijardi evra.

Uporedo sa padom proizvodnje u Holandiji, Rusija je održala i ojačala ulogu glavnog snabdevača Evrope gasom, pokrivajući u 2017. godini 43% uvoza zemalja EU. Na dalekom drugom mestu, sa 34%, je izvoz norveškim cevima, dok kombinovani udeo alžirskog i libijskog gasa iznosi tek 10%. **Euractiv** piše da je, po svemu sudeći, Rusija jedina u poziciji da značajnije poveća proizvodnju - barem na kratak i srednji rok. Izvoz iz Norveške ne može značajnije da se uveća: „Imamo kapacitet da snabdevamo Evropu iz norveških podmorskih ležišta na ovom nivou do 2030,“ rekao je predstavnik Statoila.

LNG političko, ne ekonomsko rešenje

Nešto prostora izazvanog padom holandske proizvodnje popuniće svakako utečnjeni prirodni gas (LNG), koji je prošle godine pokrio nekih 14% ekstra uvoza gasa u EU, procenat više nego u 2016. Prema jednoj analizi koji je sproveo **Bloomberg New Energy Finance** (BNEF) udeo LNG-a u potrošnji Evrope se očekuje da pređe 23% u 2030.

Euractiv primećuje da će se ovo realizovati pod jednim uslovom da potrošači u Evropi iz nekog političkog razloga budu spremni, ili obavezani da plate više za skuplji LNG u odnosu na jeftiniji ruski cevovodni gas.

Većina EU zemalja poseduje LNG terminale, koji se u proseku koriste tek sa četvrtinom kapaciteta. Ovo im, doduše, obezbeđuje opciju nastavka snabdevanja gasom, ako iz nekog razloga dođe do prekida isporuka iz Rusije, Norveške ili severne Afrike.

Poljska i Slovačka utvrdile finalnu investicionu odluku sa gasni interkonektor

VARŠAVA – Poljski i slovački operateri gasnih transportnih sistema, Gaz-System i Eustream pripremili su finalnu investicionu odluku (FID) za projekat gradnje gasovodnog interkonektora između te dve države, što je jedan od najvažnijih tzv. Projekata od opšteg interesa (PCI) u okviru plana formiranja jedinstvenog evropskog tržišta energije.

Smatra se da je ovaj interkonektor ključna deonica projekta gasnog koridora Sever-Jug koji bi povezo države jugoistočne i centralne Evrope za izvore snabdevanja ne-ruskim prirodnim gasom, prenosi Energy Business Review.

Za sada je u opciji samo azerbejdžanski gas, kapaciteta ograničenog na 10 milijardi kubika godišnje, koliko je za evropsko tržište namenjen gas iz polja Šah Deniz koji će ići tzv. Južnim gasnim koridorom. U opciji su kasnije i gas iz Turkmenistana, a eventualno i snabdevanje gasom iz novootkrivenih ležišta na istoku Mediterana, kao i iz Irana i Iraka. Ovo, međutim, zahteva multimilijarderske investicije u podmorske gasovode, uz rizike koje nosi konkurencija daleko ekonomičnijeg transporta gasa cevima iz Rusije, navode eksperti.

Gasprom pregovara sa Ankarom o drugom kraku Turskog toka

MOSKVA - Gazprom pregovara sa Turskom o ruti drugog kraka gasovoda Turski tok preko teritorije te zemlje, izjavio je 14. maja zamenik direktora Gasproma, Vitalij Markelov

„Kada je reč o prelasku gasovoda preko turske teritorije, Gasprom sa turskom stranom sada vodi relevantne pregovore o implementaciji tog projekta," rekao je on.

Ruska gasna kompanija je pre dve nedelje saopštila da je završena izgradnja podvodnog dela prvog kraka gasovoda Turski tok, a da će druga linija gasovoda biti položena u trećem kvartalu 2018. godine. Gas iz prve linije je namenjen potrebama Turske, dok bi gas iz druge cevi bilo namenjeno zemljama južne i jugoistočne Evrope, prenosi Tass. Svaki krak gasovoda će imati kapacitet od po 15,75 milijardi m3 gasa godišnje.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП „СРБИЈАГАС“, Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
+ 381 21 481 2703

REGION

Hrvatska: Više nego prepolovljen planirani kapacitet terminala LNG Krk

ZAGREB – Firma LNG Hrvatska raspisala je novi konkurs kojim se traži manja i jeftinija plutajuća jedinica za prihvatanje, skladištenje i regasifikaciju utečnog prirodnog gasa (FSRU za planirani terminal LNG Krk, u nastojanju da pripremi finalnu investicionu odluku za projekat koji za sada ne može da pronađe zainteresovane ulagače.

Ušteda cene investicije u odnosu na prvi tender na koji se odazvao samo jedan zainteresovani kupac, (i to domaća naftna kompanija INA) mogla bi iznositi 90 miliona evra, saznaje **Energetika.net** od operatora projekta. Rok za dostavu ponuda je 8. juni. Novi FSRU bi, osim uštede troškova, omogućio realizaciju projekta pri manjem zakupu kapaciteta.

Ranijim tenderom tražio se kapacitet broda oko 6,5 milijardi m³ gasa godišnje, a po novome traži se brod s kapacitetima rezervoara koji zadovoljava kapacitet od 2,6 mlrd m³ godišnje

U saborsku proceduru upućen je i Zakon o LNG-terminalu, kojim se uz ostalo uređuje rešavanje imovinsko-pravnih odnosa na lokaciji terminala, izdavanje koncesije na pomorskom dobru za realizaciju LNG terminala i

Zakonom se uređuje i naknada za sigurnost snabdevanja koju može zatražiti operator terminala od nacionalnog energetskeg regulatora HERA, u slučaju da terminal nije zakupljen pa operator ne ostvaruje planirane dozvoljene prihode koje im je odredio regulator.

Južna gasna interkonekcija BiH za Hrvatskom troškovno je opravdana

SARAJEVO – Sto miliona evra vredan projekat južnog gasnog povezivanja Hrvatske i Bosne i Hercegovine u pravcu Zagvozd--Travnik s glavnim krakom za Mostar ekonomski je opravdan, pa su se stekli uslovi za njegovu realizaciju, pokazala je analiza troškova i koristi koju je, uz finansijsku pomoć Evropske unije, sproveo BH Gas.

Kako prenosi portal **energetika.ba**, reč je o projektu od strateškog značaja za Federaciju BiH, jer donosi sigurnost snabdevanja gasom za postojeće i buduće korisnika, kao i integracija BiH gasovodne mreže s evropskim transportnim mrežama.

Dužina magistralnih gasovoda je 114 km, a krak do Mostara je dužine 46 km. Sledi izrada tehničke dokumentacije, idejnog projekta i studije uticaja na čovekovu okolinu, za što je sredstva već izdvojio američki USAID.

MOL
KVALITET
O KOM SE PRIČA

 Transnafta

Ina povećala predloženu dividendu na 81,20 kuna

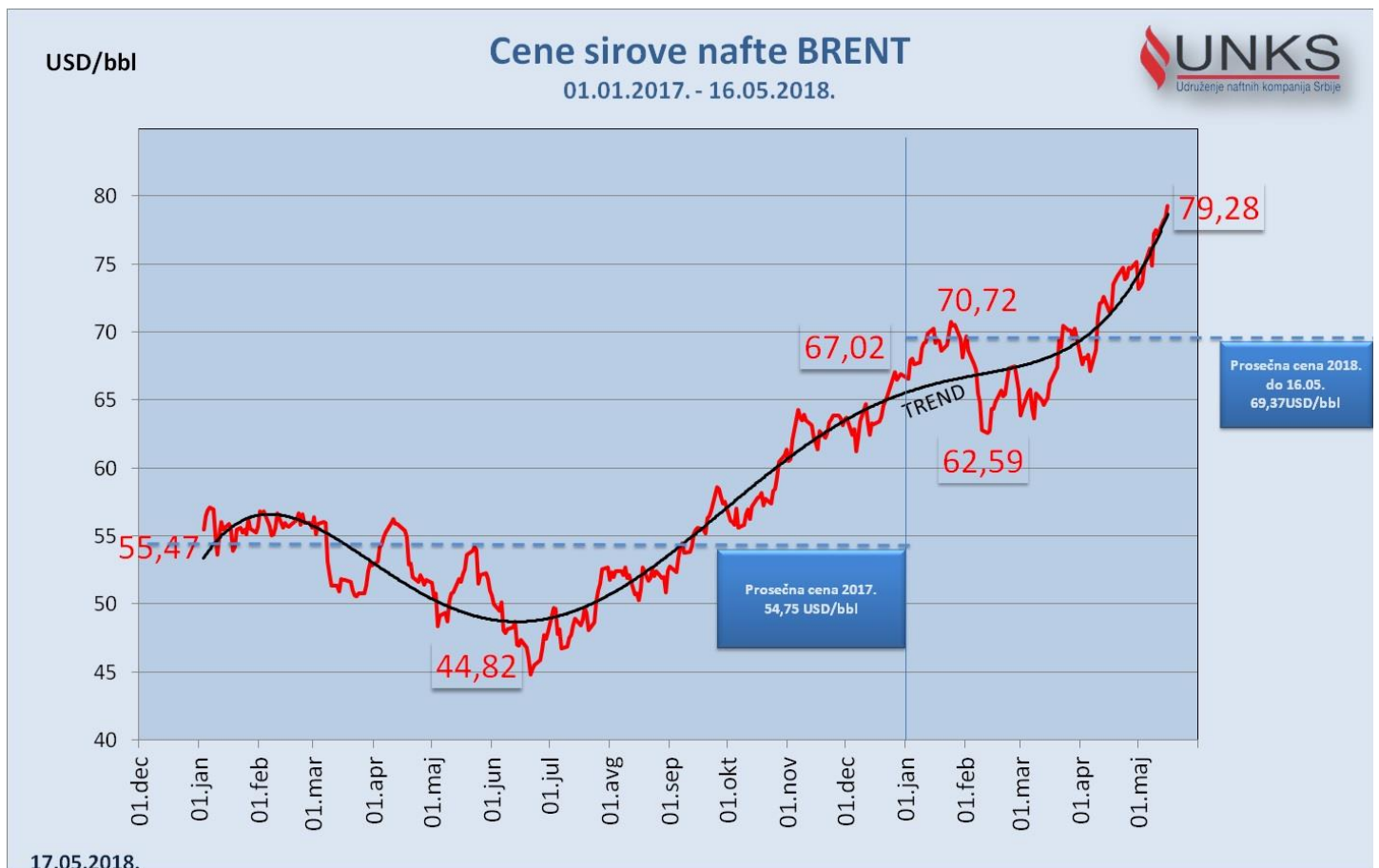
ZAGREB - Nadzorni odbor i Uprava hrvatske naftne kompanije Ina predložili su u sredu isplatu iz dobiti u 2017. na ime dividende ukupno 812 miliona kuna (ili 81,20 kuna po deonici). Krajem marta Uprava i NO predlagali su dividendu od 55 kuna po deonici, odnosno 550 miliona kuna dobiti iz 2017.

Doduše, već su tada objavili da je moguća i isplata ukupnog zakonski raspoloživog iznosa od 1,35 milijardi kuna ili 135,34 kune po deonici.

S obzirom na aktealnu cenu akcije Ine od 3.340 kuna, predložena dividenda od 81,20 kuna po jedinici daje dividendni prinos od 2,4 odsto. **SEEBiz**

Poskupljuje gorivo u Makedoniji – opozicija zahteva ukidanje ekstra akcize

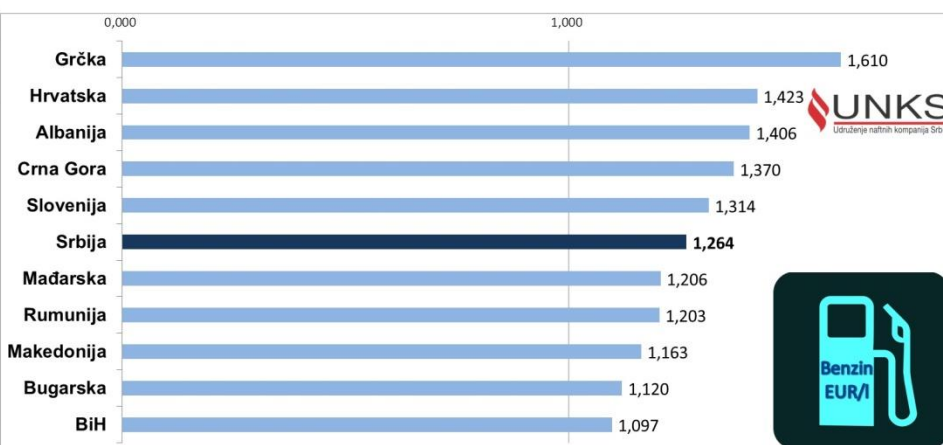
SKOPLJE – Cene goriva u Makedoniji dalje će da rastu, odnosno prate kretanje cena sirove nafte na svetskom tržištu, kao i slabljenje kursa denara u odnosu na dolar, saopštio je u utorak nacionalni energetska regulator. Portal IBNA podseća da je na početku godine litar benzina na makedonskim pumpama koštao 66,5 denara, dok je na početku ove nedelje prodavan za 71,5 denara. U međuvremenu, cena dizela je otišla na 63 denara. Opoziciona partija VMRO-DPMNE zatražila je od vlade da ukloni ekstra akcizu od 3,5 denara po litru goriva. Taj dodatni namet uveden je početkom godine. Prema opoziciji, vlada preko ove takse godišnje ubaci u budžet preko 30 miliona evra.

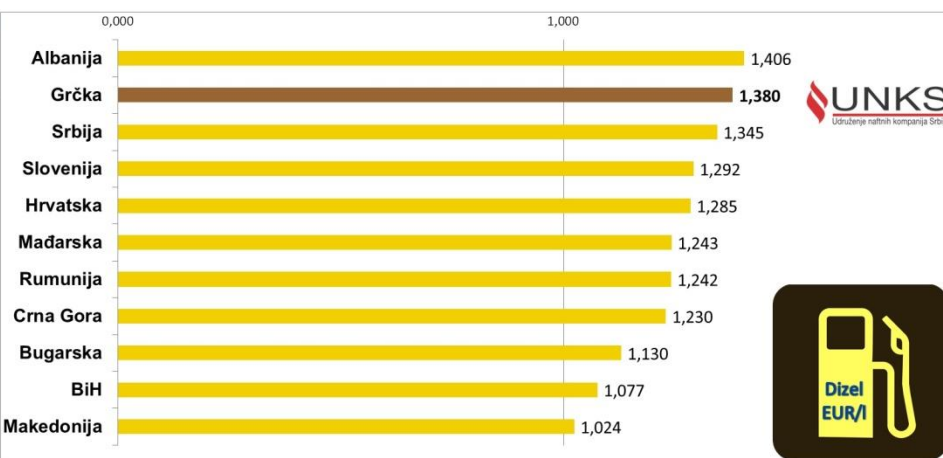

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 16.05.2018. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

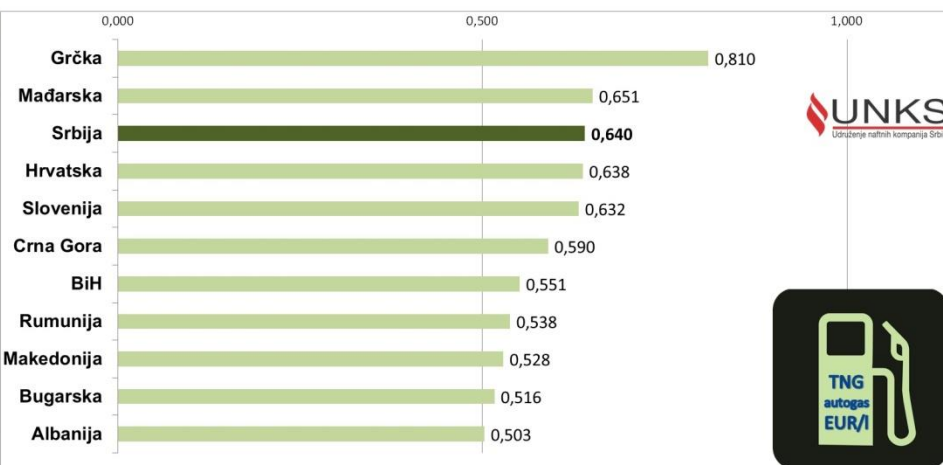
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,610	24,94%
Hrvatska	1,423	10,40%
Albanija	1,406	9,11%
Crna Gora	1,370	6,31%
Slovenija	1,314	1,97%
Srbija	1,264	-1,90%
Mađarska	1,206	-6,42%
Rumunija	1,203	-6,64%
Makedonija	1,163	-9,78%
Bugarska	1,120	-13,11%
BiH	1,097	-14,88%
Prosečna cena u regionu		1,289

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,406	13,27%
Grčka	1,380	11,18%
Srbija	1,345	8,37%
Slovenija	1,292	4,09%
Hrvatska	1,285	3,55%
Mađarska	1,243	0,11%
Rumunija	1,242	0,06%
Crna Gora	1,230	-0,91%
Bugarska	1,130	-8,97%
BiH	1,077	-13,27%
Makedonija	1,024	-17,47%
Prosečna cena u regionu		1,241

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,810	35,05%
Mađarska	0,651	8,57%
Srbija	0,640	6,78%
Hrvatska	0,638	6,31%
Slovenija	0,632	5,37%
Crna Gora	0,590	-1,63%
BiH	0,551	-8,13%
Rumunija	0,538	-10,33%
Makedonija	0,528	-11,89%
Bugarska	0,516	-13,90%
Albanija	0,503	-16,19%
Prosečna cena u regionu		0,600

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd - - - office@unks.rs - - - 011 71 21 750

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DEJATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave